

Oktatási Hivatal

A 2007/2008. tanévi
Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny
első (iskolai) fordulójának feladatlapja

MAGYAR IRODALOMBÓL

Munkaidő: 300 perc
Elérhető pontszám: 100 pont

ÚTMUTATÓ

A munka megkezdése előtt nyomtatott nagybetűvel ki kell tölteni az adatlapot és minden különálló lapon a versenyző nevét, osztályát!

A feladatok megoldásához íróeszközön kívül **más segédeszköz, illetve pótlap nem** használható! Javítás csak a hibásnak vélt szöveg áthúzásával és a jónak vélt megoldás mellé írásával történhet, kifestőt tilos alkalmazni! Durva vagy súlyos helyesírási hibáért pontlevonás jár. Az üresen hagyott részeket át kell húzni a dolgozatban!

A feladatlapokat a szaktanár (szaktanári munkaközösség) értékeli központi javítási útmutató alapján. Továbbküldhetők a **legalább 70 pontra** értékelt dolgozatok.

ADATLAP

A versenyző neve: oszt.:

Az iskola neve:

Az iskola címe: irsz. város

..... utca hsz.

Megye:

A felkészítő tanár(ok) neve:

.....

Összes pontszám:

1. Ismerje fel az irodalmi alkotásokat, melyekben a hajó motívuma szerepel! (Csak a helyes szerző-műcím párosítás ér 1 pontot, fél pont nem adható!)

„Álld helyed bátran, ha szorít a sors, és
légy szilárd; viszont, okosan, magad vond
össze, hogyha kedvez a szél, tulontúl
büszke vitorlád”

Szerző:

Műcím:

Partra szállottam. Levonom vitorlám.
A szelek mérgét nemesen kiálltam.
Sok Charybdis közt, sok ezer veszélyben
Izzada orcám.

Szerző:

Műcím:

Ma nem üzennek hívó távolok,
Ma kikötöttünk itthon, álmodók.

Szerző:

Műcím:

„Én is hajó vagyok, de melynek minden ízét
A kínok vasszöge szorítja össze testté,
S melyet a vad hajós örült utakra visz szét,...

Szerző:

Műcím:

Elérhető pontszám	4
Elért pontszám	

2. Az alábbi műfajok nevének jelentése az irodalomtörténet folyamatában megváltozott. Fogalmazza meg e szavak eredeti jelentését!

Elégia:

Ecloga:

Tragédia:

Elérhető pontszám	3
Elért pontszám	

3. Utazók, vándorlók, kóborló hősök az irodalomban. A táblázatban feltüntettük hőseink utazásainak egy-egy helyszínét! Adja meg nevüket, alkotójuk nevét valamint a mű keletkezésének évszázadát!

A főhős neve	Jellemző helyszín	Szerző	A mű keletkezésének százada
	Aiolosz szigete		
	Karthágó		
	Toboso		
	Eldorádó		
	Laputa		
	Felvidéki város, Marchali-féle cukrászbolt		

Elérhető pontszám	6
Elért pontszám	

4. Milyen nyelven születtek az alábbi művek?

Petrarca: Ti szerencsés füvek...:

Pál levele a Korinthusiakhoz:

Gilgames eposza:

A bibliai Jónás könyve.

Janus Pannonius: Búcsú Váradtól:

Villon: Nagy Testamantum.

Elérhető pontszám	6
Elért pontszám	

5. Nevezze meg az alábbi szövegrészeket szerzőit és a művek címeit!

1.

Siralmas énnéköm tetüled megválnom,
Áldott Magyarország, tőled eltávoznom,
Vajjon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Szerző:

Cím:

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

2.

Herkules ilyet a Hesperidák kertjébe' se látott,
 Hósi Ulyxes sem Alcinous szigetén.
 Még boldog szigetek bő rétjein is csoda lenne,
 Nemhogy a pannon-föld északi hús rögein.
 S íme, virágzik a mandulafácska merészen a télben,
 Ám csodaszép rügyeit zúzmara fogja be majd!
 Mandulafám, kicsi Phyllis, nincs még fecske e tájon,
 Vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?
 (Weöres Sándor fordítása)

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

3.

Édes az vitézség az ember szájában,
 De nagy s rettenetes halálos próbában:
 Ezt rettegve nézi vakmerő Delimán,
 Mint nyárlevél, úgy reszket szultán Szulimán.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

4.

Életem képe ez. - Már elestvéledtem,
 Béborúlt az élet vidám álorcája!
 Még két mulatótárs van ébren mellettem:
 A szelíd szerelem hamvadó szikrája
 S bús melancholiám szomorgó nótája.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

5.

Itt az írás, forgassátok
 Érett ésszel, józanon,
 S benne feltalálhatjátok
 Mit tanít bölcs Salamon.
 Miképp széles e világon
 Minden épül hitványságon,
 Nyár és harmat, tél és hó
 Mind csak hiábavaló...

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

6.

Tatárország hegyes-völgyes tartománya
 Messziről nézett a seregnek utána,
 Mert jól bent vala már nagy Taljánországban,
 Rozmárínfa-erdők sötét árnyékában.

Itt semmi különös nem történt népünkkel,
 Csakhogy küszködni kellett a hideggel,
 Mert Taljánországban örökös tél vagyon;
 Mentek katonáink csupa havon, fagyon.

No de a magyarság erős természete,
 Bármi nagy hideg volt, megbirkozott vele;
 Aztán meg, ha fáztak, hát kapták magokat,
 Leszálltak s hátokra vették a lovakat.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

7.

Híves, borongó őszi nap;
 Beült hozzám az únalom:
 Mint a madár, ki bús, ki rab,
 Hallgat, komor, fázik dalom.
 Mit van tennem? olvasni tán...?
 Maradj Homér, fénydús egeddel,
 Maradj te most!... Jer Osszián,
 Ködös, homályos énekeddel.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

8.

Mi az, mi embert boldoggá tehetne?
Kincs? hír? gyönyör? Legyen bár mint özön,
A telhetetlen elmerülhet benne,
S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

9.

Alkonyatok és délibábok
Mefogták százszor is a lelkét,
De ha virág nőtt a szívében,
A csorda-népek lelegelték.

Ezerszer gondolt csodaszépet,
Gondolt halálra, borra, nőre,
Minden más táján a világnak
Szent dalnok lett volna belőle.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

10.

Hozzám már hűtlen lettek a szavak,
vagy én lettem mint túláradt patak
oly tétova céltalan parttalan
s úgy hordom régi sok hiú szavam
mint a tévelygő ár az elszakadt
sövényt jelzőkarókat gátakat.

Szerző:**Cím:**

Elérhető pontszám	1
Elért pontszám	

Elérhető összpontszám	10
Elért összpontszám	

6. Írja be a hiányzó szerzőket, címeket, műfajokat! (Csak hibátlan sorokért jár pont.)

Szereplő	Szerző	Cím	Műfaj
Szilveszter			
Radivoj			
Rosencrantz és Guildenstern			
Harangláb, a fondor lelkületű egyházi			
Tankréd			
Gregers Werle			

Elérhető pontszám	6
Elért pontszám	

7. A Nyugat folyóirat

Adja meg az indulás és a megszűnés évszámát! (1 pont)	
Kit ábrázol az embléma? (1 pont)	
Említsen három jellemző szerkesztési elvet! (3 pont)	

Elérhető pontszám	5
Elért pontszám	

8. FORDÍTOTT KISLEXIKON! Nevezze meg a következő meghatározásokhoz tartozó fogalmakat!

Ismeretelméleti irányzat, mely az észet, az emberi értelmet tekinti az igaz ismeretek forrásának.
Fogalom:

Drámai szerepkör, a szereplők szavait és tetteit mérlegelő, a józan észet képviselő alak, rendszerint az író szócsöve. A konferansziéval rokon, elmélkedő figura szerepköre dramaturgiaiailag általában nincs kellőképpen indokolva.
Fogalom:

A klasszikus eposz állandó kelléke: az eposz lezárása.
Fogalom:

Hitrege. Olyan mesés elbeszélés, mely a természet és társadalom jelenségeit, hatóerőit természetfeletti lények, legendás hősök alakjában jeleníti meg.

Fogalom:

Az eszményi udvari szerelmet és a lovagi erényeket megéneklő provanszál dalnok.

Fogalom:

Regénytípus, a történet azoknak az eseményeknek, kalandoknak a sorából épül fel, amelyek a főhősre hatnak és szellemi, jellembeli vonásainak kibontakozásához vezetnek

Fogalom:

Szóbeli és zenei formában élő néphagyomány (a mesék, hiedelmek, dalok, táncok, szokások stb.) összessége, gyűjtőneve

Fogalom:

Látszólag egymást kizáró ellentéteket tartalmazó állítás, ítélet; a képtelenség rendszerint váratlan, a szokásostól elütő, meglepő igazságot villant fel

Fogalom:

A pillanat művészete. A XIX. század második felében kibontakozó képzőművészeti irányzat, amely a látvány természetű visszaadását a pillanatnyi benyomás gyors és eleven reprodukálásával próbálta elérni. Hatása az irodalomban és a zenében is érvényesült.

Fogalom:

Tanító célzatú középkori drámai műfaj, az erényeket és bűnöket megszemélyesítő allegorikus alakok dialógusa.

Fogalom:

Elérhető pontszám	10
Elért pontszám	

9. Jelölje be a következő szövegrészletek verstani képletét! Nevezze meg a verselési rendszert és a sorfajtaikat!

1.

Kékek az alkonyi dombok, elülnek a szürke galambok,

Hallgat az esteli táj, ballag a kései nyáj.

(Babits Mihály)

A versforma:

A sorfajtaik:

Elérhető pontszám	3
Elért pontszám	

2.

Téríts ki úristen ilyen nagy vakságból,

Nagy bálványozásból, tisztátalanságból,

Adjad, esmérhessünk téged szent igédből,

Dicsérhessünk téged mi tiszta szívünkből.

(Balassi Bálint)

A versforma:**A sorok megnevezése:**

Elérhető pontszám	3
Elért pontszám	

10. Öt-öt jellemző vonás felsorolásával mutassa be az alábbi korstílusokat!

Klasszicizmus	Romantika

Elérhető pontszám	10
Elért pontszám	

11. Ki a szerző? Mely műveiben található az alábbi szereplők és helyszínek? (szerző megnevezése: 1 pont, minden további helyes válasz 0,5-0,5 pont)**A mű címe**

Zách Felicián	
Laczi nádor	
Puk Mihály	
Kanizsa, Rozgonyi	
Montgomery	
A radványi sötét erdő	
Prága városa	
A drégeli rom	
A szerző:	

Elérhető pontszám	5
Elért pontszám	

12. Írjon egy-egy példát az alábbi műfajokhoz!(minden helyes válasz 0,5-0,5 pont!)

Lovageposz (középkor):	Himnusz (középkor):	Diákének (középkor):	Eposz (ókor):
Regény (ókor):	Óda (ókor):	Epigramma (ókor):	Elégia (ókor):

Elérhető pontszám	4
Elért pontszám	

13. Nevezze meg, milyen szóképeket ismer fel az alábbi példák kiemelt részleteiben!

1.

- **Daloknak szent hegye: a lellem.**
- **A szókép megnevezése:**

2.

- **Boglyák hűvösében tíz, tizenkét szolgál hortyog**
- **A szókép megnevezése:**

3.

- **Mint komor bikáé, olyan a járása**
- **A szókép megnevezése:**

4.

- **S a hús homályon úgy remeg tovább
illatja**
- **A szókép megnevezése:**

Elérhető pontszám	4
Elért pontszám	

14. Az alábbi két vers szövegét olvasva fogalmazzon meg legalább három hasonlóságot és két eltérő tény!

Arany János: Sejtelem	Illyés Gyula: 77
„Életem hatvanhatodik évébe’ Köt engemet a jó Isten kérébe, Betakarít régi rakott csűrőbe, Vet helyemre más gabonát cserébe.”	„Életemnek dupla hetes évében volnék vetni-valóknak még bővében, (hallom a szót rádióban, tévében) egyes kalász tarlott tábla szélében, rengve a két kasza közel szélében.”
1882. március 2.	1981 (a megjelenés éve)

Hasonlóságok:**Eltérések:**

Elérhető pontszám:	5
Elért pontszám:	

15. **Sztereotípiák...** Íróinkra, költőinkre – az idő múlásával – egyre inkább **állandó jellemzőként** használja az irodalomtörténet az alábbi kifejezéseket. **Kikhez kapcsolhatók** az alábbi fogalmak?

A „bihari remete”	
Az „átkozott költő”	
A sztregovai magány	
A csekei magány	
A „niklai remete”	

Elérhető pontszám:	5
Elért pontszám:	

16. Nagy „hármások”. Nevezze meg őket! (Csak a soronkénti teljes válaszok érnek 1-1 pontot!)

- **A három legnagyobb görög tragédiaszerző:**

- **A „Magyar Museum” (első szépirodalmi folyóiratunk) három létrehozója:**

- **Az ún. „klasszikus triász” tagjai:**

- **Az ún. „romantikus triász” képviselői (az „Athenaeum” című folyóirat elindítói):**

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

17. A VÁLASZTOTT TÉMA**(Ez a feladat a II. fordulóban kifejtendő témakörre vonatkozik!)****A**

1. Fogalmazzon meg három szakmai problémát, amelyben segítséget kérne a téma szakértőjétől!

(Minden színvonalas kérdés 1 pont.)

1.....
.....
.....

2.....
.....
.....

3.....
.....
.....

Elérhető pontszám:	3
Elért pontszám:	

B

Nevezzen meg négy fontosnak tartott monográfiát, tanulmányt a választott téma szakirodalmából! (Ne említse lexikonokat, tankönyveket, általános irodalomtörténeti vagy elméleti kézikönyveket!)

Szerző	A monográfia, tanulmány címe

Csak teljes válaszra adható soronként egy-egy pont!

Elérhető pontszám:	4
Elért pontszám:	

Elérhető pontszám összesen:	100
Elért pontszám összesen:	